

Lietuvos Respublikos Ministrėi Pirmininkei
p. Ingridai Šimonytei

Vyriausybės kanceliarijos
Strateginio valdymo grupei

Originalas siunčiamas paštu nebus

LIETUVOS SOCIALINIO VERSLO ASOCIACIJOS PASIŪLYMAI VALSTYBĖS PAŽANGOS STRATEGIJAI „LIETUVA 2050“

2023 m. sausio 21 d. Nr. 23-01
Vilnius

Šiandien kaip niekada susiduriame su sudėtingais iššūkiais - klimato kaita, skaitmeninimas, didėjanti nelygybė, demografiniai pokyčiai... O besitęsiantis karas Ukrainoje, energetikos ir ekonomikos krizės dar labiau apsunkino padėtį ir paskatino suprasti, kad turime siekti įtraukties, kovoti su skurdu ir stiprinti regionus. Be to, įveikiant neatidėliotinas šių krizių pasekmes, tampa akivaizdu, kad šiandien ir ateityje reikalingas esminis mūsų visuomenės pokytis, siekiant dar tvaresnio modelio tiek aplinkosauginiu, tiek visuomenės požiūriu. Kuo skubiau reikia pereiti prie tvarios, įtraukios ir atsparios ekonomikos bei visuomenės.

Siūlome į Valstybės pažangos strategiją „Lietuva 2050“ įtraukti ambiciją tapti šalimi, kurioje klesti socialinė ekonomika ir socialinis verslas.

Europoje yra virš 13 milijonų žmonių, kurie dirba socialinės ekonomikos įmonėse. Ir tas skaičius nuolat vis labiau auga. Kaip rodo faktai, per pastarojo dešimtmečio ekonomikos krizes, socialinis verslas parodė nepaprastą gebėjimą prisidėti prie vietos bendruomenių atsparumo stiprinimo ir kūrimo bei pademonstravo mokėjimą suvaldyti esminius pokyčius. Šio sektoriaus organizacijos pralenkė kitus sektorius ir sukūrė virš 12 proc. darbo vietų, kartu spręsdamos pagrindines visuomenei kylančias problemas. O kitose pasaulio šalyse, verslo, kuris glaudžiai susijęs su visuomenės iššūkiais idėja yra jau populiarė bei ypač vertinama bei skatinama valdžios institucijų. Socialinio verslo sektoriaus organizacijų kuriama didžiulė pridėtinė vertė jau senai patraukė tokių šalių kaip Jungtinė Karalystė, Kanada, Singapūras, Izraelis, Švedija, Nyderlandai ir t.t. dėmesį. Pavyzdžiui, Kvebeke (Vilniaus dydžio mieste) 2020 m. duomenimis, socialinį verslą vystė per 11 tūkst. įmonių, kurios įdarbina virš 220 tūkst. darbuotojų ir 90 tūkst. savanorių. Jų pajamos siekia apie 48 milijardus Kanados dolerių. Kokį didžiulį potencialą jie sugebėjo

atskleisti! Tokiose šalyse veikia ne vienas visuomenės iššūkius sprendžiantis verslo inkubatorius ar akseleratorius savivaldos lygmeniu.

Socialinio verslo organizacijos - tai verslo subjektai, kurie sprendžia visuomenei ir mus supančiai aplinkai kylančias problemas ir greitai reaguoja į nuolat kylančius iššūkius, kuria darbo vietas ir naujoves. Tokios organizacijos telkia aplink save sąmoningų žmonių bendruomenę ir įgalina žmones pačius spręsti savo problemas taip prisidėdamos ir prie ekonominės gerovės. Socialinis verslas atlieka svarbų vaidmenį kuriant darbo vietas, įtraukiant ir tvarų augimą bei pažeidžiamų grupių integraciją į darbo rinką, jos užtikrina pramonės plėtrą ir įgalinimą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą. Jos veikia įvairiuose ekonomikos sektoriuose ir ekosistemose, įskaitant socialines bei viešąsias paslaugas, sveikatos apsaugą, socialinį būstą ar prieinamą energiją labiausiai pažeidžiamiems asmenims, o tai padeda sušvelninti ekonominės krizės padarinius ir didinti atsparumą.

Ir nors šiandien Lietuvoje socialinio verslo sektorius dar tik formuojasi, labai svarbu į pažangos strategiją įtraukti mūsų siūlomas nuostatas, jei norime būti bendrose gretose su tokiomis šalimis kaip Šveicarija, Kanada, Japonija, Izraeliu ir kitomis panašiomis šalimis, kuriose ekonomika, verslas bei inovacijos glaudžiai susijusios su visuomenei ir aplinkai kylančių iššūkių sprendimu, o ne vien tik pelno siekimu. Svarbu paminėti, kad ir Pasaulio ekonomikos forume Davose jau kelis metus iš eilės skiriamas vis daugiau dėmesio socialiniam verslui.

Atsižvelgiant į tai, teikiame savo siūlymus ir tikimės, kad juos įtrauksite į Valstybės pažangos strategiją „Lietuva 2050“:

2 strateginė ambicija – „Ateičiai pasirėngęs, atsparus ir laisvas žmogus, gyvenantis bendruomenėje, kuriai rūpi“

Į paragrafą “Horizontaliųjų principų integravimas” siūlome įtraukti sekančią nuostatą:

„Siekiamo stiprios socialinės ekonomikos ir stipraus socialinio verslo sektoriaus, kas padės stiprinti laisvą, inovatyvų ir aktyvų pilietį, kuris pats geba spręsti kylančius iššūkius“.

3 strateginė ambicija – „Pasaulinio lygio mokslas, menas, verslas“

Šioje dalyje „Aukšta kuriama vertė pasaulio rinkose“ siūlome papildyti (mūsų pasiūlymai papildyti juodai, o tų, kurių siūlome atsisakyti - išbraukti) - „Siekiamo, kad Lietuva turėtų ~~kelias~~ **piliečių viešose konsultacijose išryškintas** prioritėtines sritis, kuriose būtų sutelktas ir toliau vystomas mokslo, technologijų potencialas, skatinamos viešosios ir privačiosios investicijos“.

Šioje ambicijoje teiginys „Siekiamo, kad būtų užtikrinta didesnė valstybės parama naujai kuriamiems verslams, ypač smulkiajam ir vidutiniam verslui, socialinio verslo iniciatyvoms“ logiškai turėtų būti skyriuje „Atsakingos, socialiai ir ekologiškai tvarios ekonomikos plėtra“ ir siūlytume pakoreguoti formuluotę išdėstant sekančiu būdu: „Siekiamo, kad būtų užtikrintos didesnės valstybės ~~parama~~ **paskatos**

ir investicijos naujai kuriamiems verslams, ypač smulkiajam ir vidutiniam verslui, bei socialiniam verslui iniciatyvoms, nes su parama nesukursime laisvo ir kūrybiško demokratinės šalies piliečio...

Prie tikslų dar siūlome įtraukti: **„Skatinti socialinį verslą – kurti kompetencijų ir geros praktikos centrą, rengti socialinio ir kito pradedančio verslo konsultavimo ir praktinio mokymo programas (greitintuvus), kurti darbo erdves socialiniam verslui, skatinti tarptautinį judumą, socialinių inovacijų gebėjimus bei įgyvendinti kitas skatinimo priemones“.**

Taip pat paragrafe “Horizontaliųjų principų integravimas” siūlome įtraukti sekančią nuostatą: **„Siekiamo stiprios socialinės ekonomikos ir stipraus socialinio verslo sektoriaus, kurie aktyviai prisideda prie pozityvių pokyčių ir visuomenės iššūkių sprendimų“** ir **„Siekiamo tarptautinės lyderystės socialinių inovacijų ir aukštųjų technologijų srityje, kurios sprendžia visuomenei ir mus supančiai aplinkai kylančius iššūkius“.**

„Apibendrinimo“ paragrafe siūlome papildyti: „Apibendrinant 2050-aisias norime matyti Lietuvą kaip inovatyvaus, žiniomis ir kūrybingumu grįsto, pasaulio mastu konkurencingo, **tvaraus** ir socialiai atsakingo verslo šalį. Lietuva yra perėjusi prie žiedinės ekonomikos ir prisideda prie globalių bei lokalių problemų sprendimo. Lietuvos žmonės turi galimybių prasmingai dirbti ir realizuoti savo potencialą. **Ekonomikos reikšmingą dalį sudaro socialinės ekonomikos ir socialinio verslo veikėjai, kurie padeda išlaikyti tvarią, įtraukia ir atsparią ekonomiką bei savimi sugebančią pasirūpinti visuomenę bei verslą, kuris kuria visuomenei bei mus supančiai aplinkai kylančių problemų sprendimus per socialines inovacijas“.**

4 strateginė ambicija – „Atspari ir konstruktyvi globalios politikos veikėja, kartu su partnerėmis kurianti demokratinėmis vertybėmis grįstą tarptautinę tvarką“

Šioje ambicijoje “Horizontaliųjų principų integravimas” paragrafe siūlome įtraukti sekančią nuostatą: **„Siekiamo stiprios socialinės ekonomikos ir stipraus socialinio verslo sektoriaus, kuris padeda stiprinti laisvą ir atsparų pilietį bei palaikyti stiprią pilietinę visuomenę“.**

„Apibendrinimo“ paragrafe siūlome papildyti (pajuodintas tekstas): „Apibendrinant 2050-aisiais matome **laisvą ir demokratišką** Lietuvą, kuri savo galia ir įtaka pasaulyje pranoksta savo realų teritorinį dydį ir kartu yra atspari išorės sukrėtimams **per stiprius laisvus ir atsakingus piliečius, kurie aktyviai dalyvauja demokratijos puoselėjime ir patys sugeba spręsti kylančius iššūkius, padėti kitiems bei būti atspariems grėsmės, o prireikus sugebėti ginti save, savo artimus bei savo šalį“.**

„5 strateginė ambicija – sujungta šalis, subalansuotai vystomi miestai ir regionai“

Į paragrafą “Horizontaliųjų principų integravimas” siūlome įtraukti sekančią nuostatą: **Siekiamo stiprios socialinės ekonomikos ir stipraus socialinio verslo sektoriaus, kuris padeda regionams ir kaimo vietovėms klestėti atskleidžiant savo unikalumą bei išskirtinį potencialą“.**

Vizijos pamatas – kultūra / Kultūra – mūsų tapatybės pagrindas.

Šioje dalyje siūlome papildyti šiai (paryškinta juodai) punktais: „Kūryba ir kultūros įvairovė“:
Siekiame sudaryti sąlygas įvairių kultūrų žmonėms laisvai išreikšti save praturtinant mūsų šalį.

Tikimės, kad mūsų pasiūlymai bus nuodugniai apvarstyti ir rasite galimybių juos įtraukti į Valstybės pažangos strategiją „Lietuva 2050“.

Iš anksto dėkojame už bendradarbiavimą ir linkime sėkmės!

Pagarbiai

Lietuvos socialinio verslo asociacijos
direktorė

(parašas)

Viktorija Bražiūnaitė